

Judes va denunciar Jesús a fi de bé, no per cobdícia. I Jesús no va néixer a Betlem, ni el 25 de desembre, ni de cap verge, i tampoc no va haver de fugir a Egipte; i, a més, tenia germans. No cal dir que, de ressuscitar, res de res: la vida de Jesús tal com l'ha presentat l'Església és, en gran part, una fabulació fruit de fórmules fredes sorgides dels primers concilis, deutores de la terminologia filosòfica del moment, aristotèlica. És a dir, que la vida oficial de Jesús, establerta per l'Església a partir de canonitzar uns quants evangelis, i de descartar-ne uns altres –tots ells, relats literaris–, és teatre, com d'altra banda ja sabem els catalans fa anys, com indiquen l'èxit dels tradicionals *Pastorets* –un d'ells, escrits per un francmaçó, Serafí Pitarra– i els espectacles de la Passió de Jesucrist.

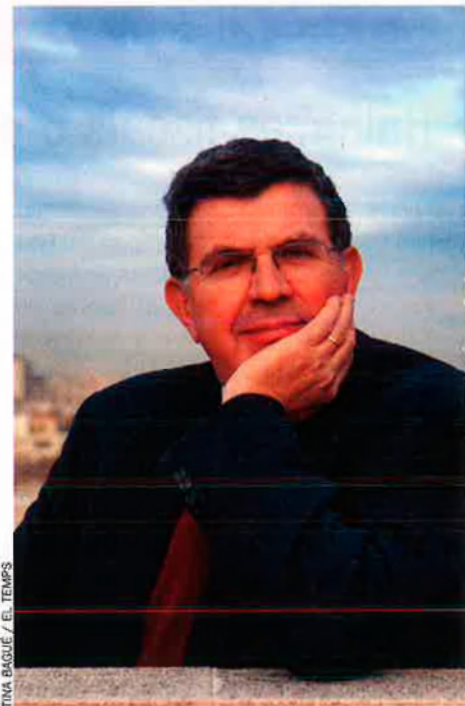
No parlem d'un nou *Codi da Vinci*. El "nou" Judes és una hipòtesi fonamentada d'un professor emèrit de la Universitat de París IV (Sorbona), Nicolas Grimaldi (París, 1933), antic director del Centre d'Études Cartésiennes conegut a casa nostra pels llibres *Ambigüitats de la llibertat* i *L'home dislocat*. Grimaldi ho explica en un assaig aparegut a França el març passat i que *Pòrtic* acaba de traduir al català, *El llibre de Judes*.

I el "nou" Jesús és una desmitificació de la versió oficial feta a partir de la historiografia més recent. Indirectament, és també una detallada denúncia de la manipulació feta per l'Església catòlica. La signa l'escriptor Lluís Busquets i Grabulosa (Olot, Garrotxa, 1947), persona amb estudis de teologia a la Pontificia de Roma. El llibre, *Última notícia de Jesús el Natzarè*, fa gairebé 500 pàgines i ha estat publicat per Proa amb un pròleg de Pere Casaldàgila.

Nicolas Grimaldi, professor d'història de la filosofia moderna i de metafísica, va ocupar-se de Judes, bo i acceptant la versió canònica del deixeble traïdor, per estudiar un dels temes que més l'han obsesionat al llarg de la seva vida, el mal. "Però no vaig trobar-hi el mal, ni cap voluntat malèvola", ens diu.

Segons l'estudiós, fins ara no s'havia prestat mai atenció al fet que Judes no pensava pas que col·laborava en la mort de Jesús delatant-lo als guardians de la sinagoga. La prova, diu, és la seva desesperació, que el porta al suïcidi, en veure que l'assemblea de sacerdots i

Dos estudis ens acosten al Jesús real, cada cop més lluny del creat per l'Església. Lluís Busquets i Grabulosa compara els fets amb les manipulacions del Cristianisme. I el pensador francès Nicolas Grimaldi dibuixa un nou Judes, ben allunyat del mal.

TINA BAGUÉ / EL TEMPS

Ni Judes va actuar de mala fe, ni Jesús neix a Betlem

doctors de la llei decideix conduir Jesús davant el procurador romà.

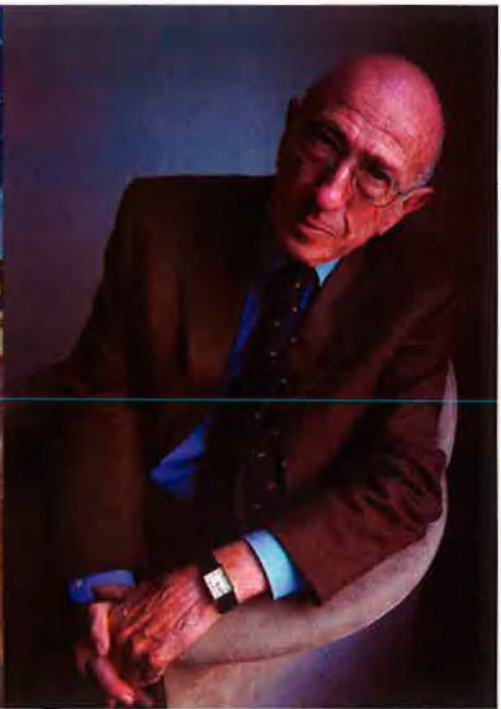
"El seu suïcidi demostra, amb una llum esborronadora –diu Grimaldi– que Judes no volia la mort de Jesús. No solament no la desitjava, sinó que ni se li havia acudit mai, era impensable. Si hagués conegut les intencions del sanedrí, no li hauria lliurat Jesús. Quan sap que serà jutjat pels romans, es penja."

Què volia, doncs, Judes? "Jesús planteja a Judes –ens diu Grimaldi– uns dubtes que no pot superar sol. No sap si Jesús és el Messies, si aconsegueix efectivament la llei de Moisès o si conspira per abolir-la. Qui és capaç de saber-ho? Cal que Jesús comparegui davant del Gran Consell. Llavors se sabrà si és un ver o fals profeta. Era la llei de Moisès, no la dels romans, la que quedava compromesa per l'ensenyament de Jesús. Era en relació amb la identitat del poble jueu que havia de ser jutjat, per saber què era just i què no ho era. Perquè el poble jueu no té més unitat que la seva identitat, ni més identitat que la seva

obediència a la llei. Judes no actua de mala fe, sinó de bona fe. Volia saber la veritat. Era un problema de fe, de pietat."

Per a Grimaldi, "Judes no fa altra cosa que el que tot creient hauria fet per qualsevol causa en què cregués. Amb la seva acció, Judes esdevé infidel al fill, a Jesús, per ser fidel al pare, el Déu de l'Antic Testament. Judes pensava que Jesús venia a salvar el poble d'Israel, no sabia que el Cristianisme seria una nova religió. Com recorda Jean Guitton, Jesús no és presentat als Evangelis com el fundador d'una nova religió no jueva, sinó com el restaurador de l'antiga Llei en l'esperit dels profetes".

Però va agafar les trenta monedes. No ho va fer, doncs, per cobdícia? Grimaldi, seguint altres autors, respon negativament. "Ja ho va veure Roger Callois. Devia simular la cobdícia –ens diu– per persuadir els sacerdots i els doctors de la sinagoga de la seva sinceritat. Res no els devia semblar menys natural ni més suspecte que un home desinteressat."

Lluís Busquets i Grabulosa publica el llibre *Última notícia de Jesús el Natzarè*. Hi posa al dia les darreres aportacions dels historiadors. El petó de Judes, en un quadre pintat pel Glotto. El pensador francès Nicolas Grimaldi demostra que el va delatar a fi de bé, no per cobdícia.

El nou Judes ja no serveix a Grimaldi per estudiar el mecanisme del mal, però sí per analitzar el drama de la doble fidelitat. “És –ens diu– un conflicte plantejat sovint al llarg de la història, el drama dels que estan dividits entre la lleialtat a una persona que estimen i la fidelitat a la pàtria, el partit o els ideals.”

El Jesús històric. El llibre de mossèn Armand Puig i Tàrrach, *Jesús. Un perfil biogràfic*, va sacejar el teòleg Busquets i Grabulosa. En ser independent de la jerarquia catòlica, ha pogut anar més lluny que el degà president de la Facultat de Teologia de Catalunya, i recollir totes les aportacions noves sobre la vida de Jesús. Els primers resultats del seu estudi els va publicar aquí. (“Els secrets de la família de Jesús”. *EL TEMPS*, núm. 1.070. 14 de desembre del 2004).

Contra el que diu el catecisme, no entén que un pare pugui sacrificar un fill per salvar la humanitat. “La mort i crucifixió –ens diu– no va ser pas cap exigència del Déu Pare al Fill, cosa que repugna tota raonabilitat humana, sinó una donació amorosa total i absoluta.”

Segona, el Parenostre segurament no és de Jesús, sinó tret d’oracions jueves. “Conceptes com la justificació i pràctiques rituals com el baptisme i l’eucaristia provenen del baix judaisme.”

Tercera, que no va néixer a Betlem i que la fugida d’Egipte no va existir mai. “Betlem, com el 25 de desembre, no és una dada històrica, sinó teològica. El Messies, segons els profetes de l’Antic Testament, havia de néixer a Betlem i, per tant, Mateu s’ho fa venir bé. I com que Jesús ha d’estar a l’altura de Moïses, també ha d’anar a Egipte.” Cal anar en compte amb els evangelis, ens diu: cap d’ells no pertany a la persona a la qual s’atribueix, com les cartes de Pau, i alguns dels no-canònics són anteriors als de cànon.

Quarta, era analfabet. “En aquella època l’alfabetització no superava el 2 per cent. L’Evangeli de Lluch diu que llegia a la sinagoga, però les últimes investigacions dels millors arqueòlegs palestins no han trobat cap sinagoga a Natzarèt. Penseu que era un poble de 300 habitants i no hi podia haver ni sinagoga ni gent que la mantingués.”

Cinquena, la passió és un invent. També la Verònica. “Jo crec que Jesús va morir a la creu, però sense passos. Els soldats romans no jugaven en un procés de crucifixió i no deixaven acostar-s’hi ningú. Verònica, una jueva, no li podia eixugar sang ni boja. La presència d’una dona en un acte públic i violent i en un entorn d’alta contaminació ritual és del tot improbable.”

La resurrecció. “Sant Tomàs diu que els deixebles el van veure amb els ulls de la fe. Tots els relats de la resurrecció són literatura, literatura sortida de la fe. Això és molt important. Van ser reals les aparicions de Jesús, un cop mort? Jo responc que va ser real que la gent va creure que havia vist Jesús.”

L’enterrament. “Segurament no va ser mai enterrat en cap sepulcre nou de trinca. O bé eren colgats de calç, en una fossa comuna, o els deixaven a la creu perquè se’ls mengessin les salvatgines.”

Sobre el dogma de la virginitat de Maria, Busquets i Grabulosa diu que és una dada més teològica que biològica.

És a dir, i per resumir: que va ser la teologia elaborada pels concilis dels segles IV, V i VI els que van perfilar la vida de Jesús. “Jesús va ser definit amb la terminologia filosòfica del moment. Us imagineu que li haguessin dit a sant Pere que Jesús era Déu? Ho hagués trobat una blasfèmia. Això d’una persona amb dues naturaleses és terminologia medieval. Jesús, segona persona trinitària amb doble naturalesa, divina i humana: ben segur que aquest llenguatge diu tan poc als homes del segle XXI o no hauria dit res a les persones pròximes al Jesús històric.”

Lluís Bonada